

NTNU

Institutt for Fysikk og Institutt for Petroleumsteknologi og Anvendt Geofysikk

Faglige kontakter under eksamen

For oppgave 1: Bård Tøtdal, tlf 73593594

For de andre oppgavene: Ole Bernt Lile, tlf 73594948

EKSAMEN I FAG SIF 4020 FYSIKK OG GEOFYSIKK

for studenter ved Geofag og Petroleumsteknologi

5. mai 1999.

Tid: 6 timer (kl 0900 – kl 1500).

Tillatte hjelpemidler:

Godkjent kalkulator, med tomt minne, i henhold til liste fra NTNU.

Knutsen: Formler og data i Fysikk.

Rottmann: Mathematische Formelsammlung.

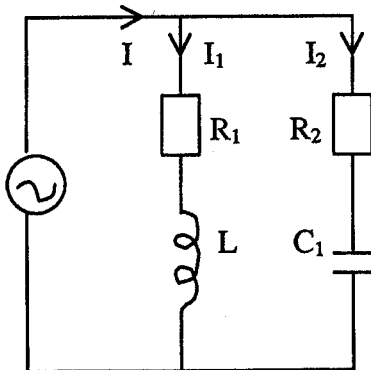
Barnett & Cronin: Mathematical Formulae.

Jahren & Knutsen: Formelsamling i Matematikk.

Oppgave 1

En elektrisk krets består av en seriekobling av en vekselspenningskilde med amplitudespenning $V_0 = 325$ volt, en motstand med resistans $R_1 = 1000 \Omega$, en kondensator med kapasitans $C_1 = 1,00$ nF og en resistansfri spole med induktans $L = 1,00$ mH. Den påtrykte spenningen har frekvensen $f = 1,00 \cdot 10^5$ Hz.

- Finne effektiv strøm I og faseforskjell ϕ mellom strøm og spenning. Illustrer spenningene V_R , V_C og V_L over kretselementene R_1 , C_1 og L i et viserdiagram ("phasor diagram").
- Vis at den gjennomsnittlige effekten $\langle P_R \rangle$ som utvikles over resistansen R_1 er lik gjennomsnittlig effekt $\langle P \rangle = \frac{1}{2} \cdot V_0 \cdot I_0 \cdot \cos \phi$ for hele kretsen.
- En kondensator med kapasitans C_2 skal kobles i parallell eller serie med kondensatoren C_1 slik at den midlere effekt utviklet i kretsen blir størst mulig. Hvilken kobling – serie eller parallell – må velges, og hvor stor må C_2 da være?
- Vi fjerner kondensatoren C_2 og kobler spenningskilden i serie med en parallellkobling av to grener. Gren 1 har R_1 og L i serie. Gren 2 har C_1 og en motstand med resistans $R_2 = 500 \Omega$ i serie. Finn strømmene I_1 og I_2 og de tilhørende fasevinklene ϕ_1 og ϕ_2 i forhold til spenningen

- Finne totalstrømmen I og den tilsvarende fasevinkelen ϕ i forhold til spenningen, og illustrer strømmene og fasevinklene i et viserdiagram med spenningen som referanse.